

DATUM
2013-08-13
ERT DATUM
2013-06-23

DIARIENR
2013/145-4
ER BETECKNING
S2013/4687/FST

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar – En samlad funktion på det funktionshinderpolitiska området (Ds 2013:40)

Statskontoret delar regeringens bedömning att det finns ett behov av att inordna de delar av Hjälpmedelsinstitutet (HI) som bedöms vara ett statligt åtagande i en myndighetsstruktur. Enligt Statskontoret är organisationsformen myndighet i flertalet fall bäst anpassad för att bedriva statlig verksamhet. För att riksdag och regering ska kunna fatta beslut om en omorganisation av HI krävs dock att det underlag som regeringen redovisar i Ds 2013:40 utvecklas.

Det statliga åtagandet inom hjälpmedelsområdet behöver preciseras

Regeringen anser att de uppgifter som HI har enligt sina nuvarande stadgar och som inte är av generell karaktär och som riktas mot enskilda kommuner eller landsting eller grupper av kommuner och landsting inte är ett statligt åtagande. Utredningen lägger till att sådana uppgifter rimligen borde kunna genomföras av landstingen och kommunerna själva. Exempel på uppgifter som, enligt regeringen, inte bör flyttas över till Handisam och därmed till den nya Myndigheten för delaktighet är direkt stöd till upphandling av hjälpmedel eller annat varaktigt stöd till enskilda kommuner och landsting samt lokala och regionala nätverk med kommuner och landsting.

En slutsats av detta är att regeringen valt att se HI:s aktiviteter på regional och lokal nivå som ett kriterium för vad som inte ska flyttas till Handisam. Utredningens redovisning av vilka aktiviteter som kan flyttas över är dock fragmentarisk och i vissa avseenden inkonsekvent. Några exempel: det finns andra aktiviteter än t.ex. upphandlingsstöd som HI till viss del genomför på regional och lokal nivå och som regeringen bedömer skulle kunna flyttas till Handisam, t.ex. arbetet med IT-baserade hjälpmedel. Statskontoret noterar också att HI:s utbildningsverksamhet knappt berörs i regeringens förslag. Utredningen konstaterar att den nya Myndigheten för delaktighet bl.a. ska ansvara för utbildningar. Huruvida dessa utbildningar ska bygga på Handisams nuvarande kompetensområde eller på HI:s kompetensområde framgår inte. Utbildningsavdelningen på HI omfattar 12 perso-

ner och är en av HI:s viktigare uppgifter. Uppgiften anges också tydligt i HI:s stadgar.

Om en precisering av det statliga åtagandet inom hjälpmedelsområdet inte görs i kommande uppdrag till Handisam lämnar regeringen förslag till omorganisation ett alltför stort utrymme åt Handisam att avgöra vad som är ett statligt åtagande och därmed vilka verksamheter från HI som ska flyttas till Handisam och den kommande Myndigheten för delaktighet. Tydlighet från regerings sida innebär också att ansvaret för vilka verksamheter som flyttas över, och därmed vilken personal som berörs, mer tydligt läggs på den part som från början fattat beslut om att initiera förändringen, nämligen regeringen.

Preciseringen av vilka uppgifter som ska flyttas bör i högre grad utgå från HI:s nuvarande verksamhet

För att kunna fastställa det statliga åtagandet skulle det krävas ytterligare precisering av vad som rimligen borde kunna utföras av landstingen och kommunerna själva liksom av begreppet ”varaktigt stöd”. För det behövs en mer ingående genomgång av HI:s olika arbetsuppgifter och i vilken omfattning sådana arbetsuppgifter utförs av landsting och kommuner än den som nu gjorts av regeringen.

Den precisering av det statliga åtagandet inom hjälpmedelsområdet som regeringen behöver göra inför den fortsatta beredningen bör utgå dels från HI:s organisatoriska indelning i olika avdelningar (till exempel analys, kommunikation, utbildning och utveckling), dels från de arbetsuppgifter som HI redovisar på sin hemsida (till exempel hjälpmedel, statistik och funktionsnedsättning). Vilka uppgifter som ska flyttas över bör också redovisas mer samlat än vad regeringen gjort i Ds 2013:40.

En ytterligare precisering av det statliga åtagandet bör också kunna leda till att de ekonomiska konsekvenserna av HI:s omorganisation kan redovisas tydligare än vad som gjorts i nuvarande förslag.

Tiden för genomförandet av omorganisationen bör förlängas

Statskontoret bedömer att den tid som regeringen räknar med för att genomföra organisationsförändringen är alltför kort. Det är tveksamt om det är möjligt att på mindre än ett år få riksdagens godkännande, ge Handisam i uppdrag att inordna delar av HI:s verksamhet i Handisam samt bilda en ny myndighet. Detta gäller i synnerhet i nuläget när det inte finns någon tydlig bild av vilka delar i HI:s verksamhet som ska övergå till Handisam och

därefter till den nya Myndigheten för delaktighet. Statskontoret bedömer det som mer realistiskt att ändringen kan vara genomförd vid utgången av 2014.

Uppdrag till Statskontoret

Om regeringens förslag genomförs delar Statskontoret regeringens bedömning att Statskontoret kan följa upp förändringen av Hjälpmedelsinstitutet. Statskontoret har den kompetens som behövs och dessutom tidigare erfarenhet av att utvärdera Handisams verksamhet.

Utredningschef Anna Pauloff har beslutat i detta ärende. Utredare Michael Kramers, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Anna Pauloff

Michael Kramers